14.3.2017

Lausunto eduskunnan tulevaisuusvaliokunnalle kestävän kehityksen globaalia toimintaohjelmaa Agenda2030:tä koskevasta valtioneuvoston selonteosta

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa kunnioittavasti lausuntonaan, että YK:ssa syyskuussa 2015 hyväksytty globaali kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030 oli merkittävä saavutus kansainväliseltä yhteisöltä. Se asetti ensimmäistä kertaa kaikille maille yhteisen toimintaohjelman ja konkreettiset tavoitteet kestävän kehityksen toteuttamiseksi. Käytännössä kestävän kehityksen edistämisen kannalta ratkaisevaa on kuitenkin Agenda2030:n tehokas toimeenpano ja seuranta, joihin tulee panostaa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Selonteko on globaaliohjelman toimeenpanosuunnitelma, jonka valmistelua on koordinoinut valtioneuvoston kanslia läheisessä yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa. Toimeenpanosuunnitelma ei kuitenkaan kata kaikkia suomalaisen yhteiskunnan sektoreita, vaan ohjaa valtionhallinnon resurssien käyttöä kestävän kehityksen edistämiseen. Työn lähtökohtana toimi keväällä 2016 päivitetty Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus ja painopisteiden sekä keskeisten toimenpiteiden valintaa ohjasi vahvasti pääministeri Sipilän hallitusohjelma.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää valittuja painopisteitä (hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi sekä yhdenvertainen, tasa-arvoinen ja osaava Suomi) perusteltuina, koska useiden selvitysten mukaan Suomella on näissä teemoissa eniten parannettavaa. Erityisesti hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi on keskeinen painopiste liikennesektorin näkökulmasta. Selonteko ei kuitenkaan tuo asiallisia muutoksia liikenteen kaavailtuihin ympäristötoimiin, vaan Euroopan unionin määräämien päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi toteutetaan selonteossa mainituissa energia- ja ilmastostrategiassa sekä pitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa sovittuja/sovittavia toimenpiteitä. Näissä toimenpiteissä tieliikenne eniten saastuttavana liikennemuotona on keskeisessä roolissa. Suurimmat päästövähennyspotentiaalit omaavat fossiilisten öljypohjaisten polttoaineiden korvaaminen uusiutuvilla sekä liikennejärjestelmän ja ajoneuvojen energiatehokkuuden parantaminen. Suomessa on maailman mittakaavassa merkittävää osaamista liikenteen uusiutuvien biopolttoaineiden ja tietoon pohjautuvien uusien digitaalisten palveluiden kehittämisessä, joten näillä aloilla on myös lupaavaa vientipotentiaalia. Selonteossa mainitulla liikennekaarella pyritäänkin edistämään uuden teknologian, digitalisaation ja uusien liiketoimintakonseptien käyttöönottoa.

Uusilla liikenteen ja viestinnän palveluilla on tärkeä rooli myös selonteossa mainitun toisen painopisteen kannalta, koska palveluiden kehittämisellä voidaan helpottaa ihmisten liikkumista ja lisätä liikkumispalveluiden saavutettavuutta, toisaalta sähköiset palvelut voivat vähentää tarpeetonta liikkumista ja siten tukea päästövähennystavoitteisiin pääsemistä. Lisäksi sähköisten palveluiden avulla voidaan monin tavoin edistää ihmisten terveyttä ja vaikutusmahdollisuuksia. Liikenne- ja viestintäministeriössä on piakkoin valmistumassa toimenpideohjelma liikenteen ja viestinnän digitaalisten palveluiden esteettömyydestä vuosiksi 2017 -2021. Ohjelmassa painopisteitä ovat yleisten digitaalisten palvelujen soveltuminen mahdollisimman monelle sekä fyysistä esteettömyyttä koskevan tiedon saatavuus ja välittyminen palvelujen tuottajien käyttöön (MaaS-operaattorit). Toimenpideohjelma edistää hallituksen kärkihankkeen Digi 2 toteutumista ja hyväksyttävyyttä. Ohjelma myös vastaa väestön ikääntymistä ja kansainvälistymistä koskevaan haasteeseen ja on omiaan edistämään YK:n vammaisia henkilöitä koskevan yleissopimuksen, yhdenvertaisuuslain (1325/2014) velvoitteiden sekä perustuslain perusoikeuksien, kuten yhdenvertaisuuden ja sananvapauden toteutumista.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan Agenda2030:n toimeenpanoon ja selonteon valmisteluun on valtioneuvostossa panostettu merkittävästi. Agenda2030 kattaa kaikki yhteiskunnan osa-alueet ja sen laaja-alaisuus asettaakin haasteita kestävää kehitystä tukevien toimenpiteiden yhteensovittamiselle ja johdonmukaisuudelle. Valmistelun edellyttämän poikkihallinnollisen yhteistyön lisääntyminen on osaltaan tukenut Agenda2030:n ja Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen päämääriä, mutta tulee muistaa, että asiatasolla uudistusten valmistelu edellyttää muutoinkin hallintorajat ylittävää jatkuvaa vuoropuhelua. Asetettuihin resursseihin nähden olisi ollut toivottavaa, että kunnianhimon tasoa ja toimenpiteitä olisi voitu valmistelun kuluessa arvioida hieman vapaammin ja pitkäjänteisemmin irrallaan hallitusohjelmasta.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi